SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. No. 202. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 21, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 202. РІК XCIV.

НЮ ЙОРК ПОЧИНАЄ СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Ню Йорк (Р.С.Голіят). — Тут в неділю, 25-го жовтня ц.р., о год. 11-ій перед полуднем в українській католицькій церкві св. Юра відбудеться урочисте започаткування святкувань Тисячоліття Християнства в Україні.

Владика Василь Г. Лостен відправить Архиєрейську Службу Божу та довершить посвячення мистецького розмалювання церкви св. Юра. Урочистий парафіяльний обід відбудеться о год. 1:30 по полудні в авдиторії школи св. Юра.

Історія парафії церкви св. Юра почалася, коли парафіяльний комітет 13-го липня 1905 року примістив церкву св. Юра у відкупленій від баптистів каплиці Колґейта, під ч. 322 20-та вулиця схід, між 1-ою і 2-ою авеню. Першим парохом був о. Йосиф Чаплинський, від жовтня 1905 року. Із зростом членства парафії св. Юра, та каплиця була невигідною, бо не мала окремих заль на різні імпрези. 29-го червня 1911 року комітет церкви св. Юра купив методистську німецьку Церкву ч. 24-28 7-ма вулиця схід і помешкання пастора під ч. 21, 7-ма вулиця, схід, між 2-ою і 3-ою авеню. Вже 22-го жовтня 1911 року Єпископ Сотер С. Ортинський у сослуженні священиків відправив Службу Божу в „старій церкві" при 20-ій вулиці, а відтак парафіяни великою процесією перейшли з 20-ої вулиці, Другою авеню, до нової церкви.

Новозакуплену церкву перебудовано. Долішню частину церковного будинку перероблено на концертово-театральну залю, зі сценою і заслоною, а одну залю перероблено на школу, в якій приміщено читальню.

Після Другої світової війни, з припливом багатотисячної нової української еміграції, церква св. Юра стала тіснуватою для парафіян. Приступлено до будови нової школи св. Юра, а відтак до будови нової церкви.

„Наріжний камінь нового Храму Божого, який має повсякчасно свідчити про глибоку віру в Бога української людини, про її незламність і прив'язання до своєї рідної Помісної Української Католицької Церкви поблагословено й заложено 5-го червня р.Б. 1977. Як символ нашої злуки з поневоленою комуністами Христовою Церквою в Україні, вкладено землю і окрушини стіни зі собору св. Юра у Львові, що його потайки привезли з України."

Церкву св. Юра збудовано за проєктом інж. арх. Аполінарія Осадци, який, як знавець церковного мистецтва, здобув в американському професійному світі кілька нагород.

Мистець Михайло Дмитренко, у співпраці з мистцем Володимиром Бачинським і о. Тарасом Прокоповим, ЧСВВ, прикрасили українським церковним розписуванням цілу церкву. Вівтарі і царські ворота за проєктом мистця М. Дмитренка виконала мистецька фірма проф. Уґо Маццеї в Римі. Вітражі, проєктовані мистцем Петром Холодним ст., виконав Михайло Івасютин.

Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій, ігумен і парох церкви св. Юра, запрошує до участи у цих історичних святкуваннях українське гормадянство Великого Ню Йорку й околиці.

ВІДБУВСЯ XXI КРАЙОВИЙ З'ЇЗД ООЛ

Пассейк, Н. Дж. (М.Д.). — У суботу, 10-го жовтня ц.р, відбувся тут у приміщеннях Української Централі XXI З'їзд Організації Оборони Лемківщини. У ньому взяло участь біля 65 делеґатів.

У програмі з'їзду були звіти поодиноких клітин ООЛ, обговорення пророблеhistoної праці за звітовий період та намічення нової активности.

З'їздом проводила Президія у складі: д-р Ярослав Падох, голова інж. Богдан Чайківський, заступник голови, Леся Ґой і Микола Дупляк, секретарі.

Під час з'їзду коротку доповідь на тему „Лемківщина і ми — сьогодні і завтра" прочитав інж. Б. Чайківський.

З'їзд вибрав нову Управу, Екзекутива якої перейшла в цілому у руки жіночого керівництва. Головою Крайової Управи перевибрано Марійку Дупляк секретарем Лесю Ґой, а скарбником стала Мелася Гунчак.

На з'їзд надійшло багато привітів, між іншим від владик Українських Церков — Мстислава, Стефана Сулика, Василя Лостена і Роберта Москаля. На бенкеті що слідував, майстром церемонії був д-р Я. Падох, а привіти для ООЛ складали представники багатьох організацій і товариств.

Після бенкету відбулася забава при звуках оркестри „Журавлі" зі Стемфорду.

На другий день, у неділю, в церкві св. Миколая правилась Служба Божа в намíренні лемків та всіх українців Закерзоння, що їх 40 років тому поляки вигнали з предвічних осель на польське заслання.

З Джессікою все гаразд

Мілленд, Тек. — Не тільки Америка, але й цілий світ зі здержаним віддихом чекали на висліди змагу людей з часом. Цим разом людина стала переможцем. Радості не було кінця, коли після двох з половиною діб наполегливих намагань людей, машин і глибокої віри в Божу поміч на сильній линві з вузької на 22 стопи глибокої ями появилася постать мужчини з брудною, подряпаною, але притомною маленькою дівчинкою.

18-місячка Джессіка Мек Клюре, що провалилася в глибоку і забуту яму, була успішно врятована робітниками, які без зупину працювали 58 і півгодини. Лікарі після бадання ствердили, що наявних великих пошколджень немає, одначе потрібно кілька днів, щоб у тому впевнитися. В міжчасі Джессіка почала говорити, усміхатися до мами та вимагати свого пухнастого приятеля Вінні Пу. Лікарі побоювались про праву ніжку малої, що була зігнута під нею впродовж її перебування в ямі. Точних запевнень про врятування цієї ніжки не дають, але з дня на день виявляють більше надії та оптимізму.

В ЯПОНІЇ НАЗРІВАЮТЬ ЗМІНИ В УРЯДІ

Токіо, Японія. — Прем'єр-міністер японського уряду Ясуґіро Накасоне найменував у понеділок, 19-го жовтня ц.р., свого наступника на пості керівника Ліберально-демократичної партії, яким став Нобору Такешіта. Це, очевидно, означає, що він після конвенції згаданої партії може стати прем'єр - міністром Японії.

Розмовляючи з кореспондентами прем'єр Я. Накасоне підкреслив, що він, а також інші члени керівництва партії, зумисне зупинились на особі Такешіта, колишньому міністрові фінансів, доброму політикові, економістові і знавцеві міжнародних відносин, бо, як заявив Накасоне, Японія потребуватиме в черговій каденції доброго проводу, щоб вдержатись на поверхні політичного й економічного життя тим більше, що тепер вона мусить змагатися не тільки з великими індустріяльними державами типу З'єднаних Стейтів Америки, але також меншими, зокрема добре зорганізованим бльоком держав Европейської економічної спільноти, які сконсолідувавшись, починають здобувати, як то кажуть, „ґрунт під ногами" та конкурують своїми квалітативними виробами з Японією.

Прем'єр Я. Накасоне закінчує свою каденцію в керівництві Ліберально-демократичної партії 30-го жовтня, а вже 31-го жовтня розпічнеться в Токіо конвенція парції, а 6-го листопада відбудеться надзвичайне засідання парляменту на якому, як загально сподіваються, Такешіта буде затверджений на пості прем'єр-міністра японського уряду.

Знаючи, які тяжкі завдання стоять перед ним, Такешіта ставить собі за завдання в першу черґу зміцнити керівництво Ліберально-демократичної партії, продовжувати тісну співпрацю з урядами ЗСА й інших демократичних держав і забезпечити Японію перед несподіваною атакою з будь-якої сторони.

Політичні спостерігачі зараховують Такешіту до поміркованих політиків, добрих економістів, стратегів фінансової тактики у світі і продовжувачем дотеперішньої політики Японії, якщо йдеться про міжнародні справи й оборону. Будучи учасником багатьох щорічних конференцій сімох індустріяльних держав світу, на яких дуже часто обговорювались справи оборони перед наступом комунізму, нова людина на японському політичному горизонті буде великим позитивом для забезпечення західньої оборонної стратеґії і корисним членом в економічній спільноті Заходу.

Вартість шерів на біржі впала

Ню Йорк. — Нюйоркська біржа в понеділок, 19-го жовтня ц.р., зазнала великого упадку бо аж на 508 точок, спад на 22.6 відстотків, об'єм майже подвоївся, а через руки торгівців цього дня перейшло 604 мільйони шерів.

Щоденник „Ню Йорк Таймс" надрукував заголовок такого змісту „Чи 1987 дорівнює 1929?", коли біржові ціни в тому році полетіли стрімголов в долину. Песимісти остерігають, що 1987 рік починає виглядати чим раз більше, як рік 1929, що був предтечею незабутньої депресії. Одно питання є на устах в кожного: чи наслідки будуть такі загрозливі для поодиноких осіб, як і для цілої країни. Знавці -економісти одностайно твердять, що ні.

Ці великі втрати на нюйоркській та інших світових біржах спричинили легке потрясення для економіки в загальному, одначе сьогодні існує багато різних протизаходів, які саме й були впроваджені у наслідок депресії 1929 року.

ЗСА НАНЕСЛИ ВІДПЛАТНИЙ УДАР ІРАНОВІ

Вашінгтон. — Як уже повідомлялося, іранці вперше обстріляли кувайтський танкер під американським прапором. Ракета китайського виробництва „Сілкворм" попала у супертанкер „Сі-айл-ситі" і викликала на кораблі пожежу.

В результаті вибуху були поранені 18 осіб, у тому числі капітан корабля, 50-річний американець Джан Гант.

Таким чином, Іран вчинив неспровоковану аґресію проти формально невтральної держави Кувайту і наніс удар на об'єкт, що його захищають З'єднані Стейти.

Перша реакція Вашінгтону на ці події викликала здивування як у союзників, так і в противників З'єднаних Стейтів. Виступаючи в Тель Авіві, державний секретар Джорлж Шулц заявив, що ЗСА осуджують дії Ірану, але тому що „все сталося не в нейтральних водах", подія ця не може розглядатися як антиамериканська акція.

Репортер газети „Ню Йорк Таймс" Р. Еппл вважає, що Президент повинен вибирати між необхідністю термінових відплатних дій, що не виключають бомбардування іранських ракетних батерій, і міжнародним приниженням, яке можна порівняти з рішенням вивести американських морських піхотинців з Ливану. Сам Президент, відповідаючи на запитання журналістів після зустрічі з групою совєтських студентів, сказав: „Я не можу і не хочу обговорювати наші відплатні дії. Ми продовжуємо консультації з урядом Кувайту".

Уряд Кувайту, розуміючи, що ця країна не має достаньої сили для відплатних дій проти Ірану, застосував дипломатичні маневри, одним з яких була вимога термінового скликання Ради Безпеки.

Газета „Таймс оф Кувайт", що виходить у Кувайті англійською мовою, закликала З'єднані Стейти до негайних відплатних дій. „Ракетний обстріл танкерів, пише газета, є не лише злочинною провокацією проти суверенної держави, але і прямим викликом З'єднаним Стейтам, чиї військово-морські сили зобов'язані захищати свободу судноплавства у Перській затоці. Америка повинна вирішити, що їй треба зробити для врятування свого престижу гаранта свободи і демократії у світі".

У понеділок рано, 19-го жовтня, американські кораблі нанесли відплатний удар по двох іранських морських бурових плятформах Ростам і Сассан, які знаходяться в Перській затоці між іранським і катарським берегами.

Як повідомив представник Пентаґону Фред Гофман, чотири американські есмінці наблизилися до плятформ і попередили іранський персонал, що через 20 хвилин відкриють вогонь. Рівно за 20 хвилин есмінці відкрили вогонь з 5-люймових гармат. За півтори години було зроблено біля тисячі вистрілів. Одна з плятформ була знищена повністю, друга пошкоджена на 90 відсотків.

Під час операції між плятформами і іранським берегом знаходився крейсер американської фльоти „Вілліям Стендл" і в повітрі патрулювали винищувачі з літаконосців, що перебувають в Оманській затоці. Зразу ж після того, як був відкритий вогонь, З'єднані Стейти повідомили про початок операції Іран і Совєтський Союз.

Речник Білого Дому Марлін Фіцвотер прочитав заяву президента Роналда Реґена, в якій вказувалося, що морська нафтова плятформа Ростам була вибрана як об'єкт для відплатного удару, бо її використовували революційні ґвардійці як базу для морських операцій. М. Фіцвотер сказав також, що обстріл плятформ не треба розглядати, як розширення американського військового вміщування в ірано-іракський конфлікт.

Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер назвав інцидент закінченим. „Ми не хочемо дальшої конфронтації, сказав К. Вайнберґер. Ми лише хотіли дати Іранові зрозуміти, що не залишимо без відповіді ні одну аґресивну дію з його сторони".

У Воррені влаштовують симпозіюм про голод

Дітройт. — Комітет для дослідження голоду в Україні влаштовує в суботу, 7-го листопада ц.р. у Воррені, Миш., симпозіюм для вчителів середніх шкіл, темою якого буде Великий голод в Україні в роках 1932-33.

Виготовлені довідники будуть включати найновіщі наукові праці, зізнання очевидців та фільми. Зміст симпозіюму може служити як матеріял до навчання предмету „Нелюдське відношення людини до людини".

Викладачами будуть д-р Джеймс Мейс, директор державної Комісії для дослідження голоду в Україні, та д-р Мирон Куропась, колишній дорадник президента Форда.

Оплата 10 дол. включає довідковий матеріял та полуденок. Чеки виставляти на Educational Division of the Ukrainian Famine Committee, 26436 Haverhill Dr., Warren, Mich. 48091.

Симпозіюм буде відбуватися в Українському Культурному Центрі, при 26601 Ryan Rd., Warren, Mich. 48091.

ДЦ УНР продовжує інформаційні акції

Женерва (УІБ). — В днях 11-13-го жовтня ц.р., перебувала в Швайцарії голова Українського Інформаційного Бюра при ДЦ УНР Таня Носко-Обронів у переїзді на Віденську конференцію. В порозумінні з Урядом УНР вона провела освідомно-пропаґандивну акцію в пресі й серед урядових кіл у Женеві, Базелі й Берні в справі 70-ої річниці постання Української Народної Республіки. Акція УІБ була зосереджена на терені женевського осідку ООН у Палаті націй, де розповсюджено інформаційний комунікат про „українську революцію 1917 року" й проголошення УНРеспубліки Третім універсалом Центральної Ради в Києві, що остаточно оформила проголошення Четвертого універсалу, завершуючи „українську національну революцію" повною суверенністю УНРеспубліки.

У важкій боротьбі українських національних армій нова республіка не втрималася й впала жертвою московсько-большевицької аґресії. Все ж леґітимний Уряд УНР врятувався під проводом Симона Петлюри й продовжував та продовжує далі визвольну боротьбу за повну, а не фіктивну суверенність українського народу.

Виготовлений у англійській мові комунікат УІБ був пересланий видатним політичним діячам західнього світу, зокрема тим, які в 1918-21 роках визнавали де факто чи де юре українську державу того часу. Уряд УНР свідчить перед широким світом про „маріонетковість" насадженого московським займанцем уряду т.зв. УССР у Києві.

З'ЇЗД ПЛАСТУНІВ

Союзівка. — У просторих залях оселі УНСоюзу відбудеться в днях 24-25-го жовтня ц.р. XVIII Крайовий Пластовий З'їзд. В програму входять наради окремих комісій, а спеціяльно виховної і таборової. Вечером в суботу буде спільна святочна вечера з пластовою програмою. В неділю відбудеться вибір Крайового Пластового Проводу на наступну дворічну каденцію.

ПРО УКРАЇНЦІВ В ЕСПАНІЇ

Ню Йорк. — Тут в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу, при 136 Друга аве., в п'ятницю, 23-го жовтня ц.р., в год. 6:30 вечора Дам'ян Лілцинський виголосить доповідь ілюстровану прозірками „Еспанія" з коментарями про українців, які там поселилися.

„Лемковина" полонила Філядельфію

Філядельфія (О. Луцький). — Український фольклорний ансамбль пісні і танцю „Лемковина", який є одним із кращих мистецьких колективів в Польщі, у рамках свого турне по Канаді і ЗСА загостив з черги із своїм концертом до Філядельфії в суботу, 10-го жовтня ц.р.. Ансамбль дав концерт в авдиторії Норт Іст школи. Концерти в ЗСА спонзорує Український Народний Союз.

Диригент Я. Трохановський грає на скрипці з капелею в одній з пісень у першій частині концерту.

Концерт „Лемковини" у Філядельфії під диригентурою основника і мистецького керівника „Лемковини" Ярослава Трохановського пройшов, прямо кажучи, із колосальним успіхом. Захоплена оригінальними строями ансамблю, а то й ностальгією до рідної Лемківщини, публіка сердечно оплескувала всі пісні „Лемковини" так, що ансамбль мусів деякі пісні співати другий раз, а при кінці концерту розентузійована публіка виявила ансамблеві „Лемковина" своє признання і подяку спонтанно встаючи з місць.

Кожну пісню заповідав дуже вдало Павло Стефановський, переплітаючи також добрими актуальними дотепами, які подобалися всім.

Під кінець концерту привітали ансамбль „Лемковину" і передали кошики квітів від Українського Народного Союзу головний контролер і голова Окружного Комітету УНС Степан Гавриш, від чоловічого хору „Прометей" його голова д-р Володимир Вірщук, від Гуцульського Товариства „Черемош" Славко Федорійчук та від танцювального ансамблю „Волошки" одна молода й вродлива танцюристка.

С. Гавриш привітав „Лемковину" між іншими такими словами: мені надзвичайно приємно є привітати Вас від установи, яка була спонзором вашого приїзду на вільну землю Вашінґтона, а саме вітаю вас від Українського Народного Союзу Філядельфійської Округи. А ще більше є приємно мені привітати вас в колисці народження американської України, тої України, яка народилася на американській вільній землі. Ваші прадіди, лемки, які понад 100 років тому прибули до стейту Пенсильванія працювати в копальнях вугілля в околицях Шамокіна, що є віддалений понад 150 кілометрів від Філядельфії працювали тяжко фізично в невідрадних обставинах, але при тому вони пам'ятали про свою рідну Церкву, рідну мову, пісню, звичаї, та культурні надбання своїх батьків. А не маючи своєї церкви, де у рідній мові були б Богослуження, вони самі своєю мозольною працею збудували її тому 103 роки у 1885 році в Шенандоа, Пен-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ й інші засоби масової інформації почали інформувати майже відкрито про чорний ринок в Афганістані, зокрема Кабулі на якому місцеві громадяни можуть купити ті товари, які СССР доставив до Афганістану у формі допомоги. Навіть „Літературная Газета" помістила спомини письменника Кіма Сєліхова з його поїздки в Афганістан, у яких він розповідає, що Совєтський Союз витрачає мільйони рублів на допомогу для тієї країни чи як він пикше для „афганського народу", але велика частина доставлених товарів не доходить до тих, кому вона приазначена, її перехоплюють „тамошні вельможі", тобто комуністичні керівники, і перепродують несовісним спекулянтам на кабульських ринках. „Ще більше болить те, що спекулянти торгують на базарах військовим одностроєм, біллям та іншими суто військовими речами", — пише Сєліхов. В кінці своїх споминів він підкреслює, що до Афганістану висилають в більшості молодь із селянської й робітничої верстви народу, а діти політичних і культурних діячів мало туди попадають.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" й інші газети повідомляють про затяжні бої антикомуністичних повстанців контрас з урядовими військами сандіністів в Нікараґуа. Деякі партизанські відділи продісталися в центральну частину країни і відгук боїв було чути у столиці Манаґуа. Виглядає, — пише в газеті „Ню Йорк Таймс" кореспондент Стівен Кінзер, — що повстанці вирішили доказати сандіністам, зокрема близьким прихильникам президента Данієля Ортеґи, який категорично відмовляється говорити з представниками контрас, що вони є реальною силою, з якою Ортеґа мусить рахуватися, хоче він того чи ні. Існують також здогади, що контрас хочуть доказати, що не буде жадного замирення в Центральній Америці, зокрема в Нікараґуа, без їхньої участи. Стратеґія головного командування контрас викликає подив в багатьох військових штабах, бо ніхто не сподівався, що вони є здібні і спроможні повести таку офензиву, щоб фактично розділити Нікараґуа на дві частини і відрізати урядовому війську шлях до відвороту до Манаґуа з півночі.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК, який на запрошення компартії прибув док Еспанії, заявив в інтерв'ю з кореспондентом газети „Паіс", що в Совєтському Союзі зовсім не потрібно міняти системи видавництва чи, як кажуть, дна Заході, „видавати незалежні газети". Міхаїл Нєнашев підкреслив, що сьогодні партійні газети є „найбільш важливою зброєю на шляху до зміни економічної і політичної системи в СССР". На думку совєтського речника, незалежний журнал „Гласность" служить тільки для того, щоб заспокоїти амбіції декількох осіб, так званих дисидентів. На думку Нєнашева сьогодні в СССР на сторінках існуючої преси можна обговорювати усі проблеми, без жадного обмеження. Коли еспанські кореспонденти запитали чому совєтські газети ретушують фото генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Горбачова, він відповів: „так він краще виглядає".

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ДОСЛІДНОЮ працею Митного уряду, виявляється що багато кориснішим є зупинити довіз наркотиків на кордонах країни, ніж проводити в життя нові закони в цій справі внутрі країни. Коли взяти це на доларову вартість, то виявляється, що кожний доляр виданий на прикордонне спинення наркотиків дорівнює 7.05 дол. захопленої кокаїни чи маріхуани. Натомість один доляр витрачений внутрі країни на цю саму ціль дорівнює тільки 3.37 дол. вартости.

УЧИТЕЛІ ЧИКАҐСЬКОЇ публічної шкільної системи проголосували прийняти запропонований їм контракт після чотиритижневого страйку. В новому контракті учителям запропоновано чотири відсотки підвишки в першому році, а опісля підвишки будуть узалежнені від кількости фондів отриманих чикаґською шкільною радою Також одобрено зменшення числа учнів по клясах на 25 відсотків.

ПІСЛЯ ЧИСЕЛЬНОЇ та гострої критики що посипалася з усіх боків після того, як газета „Ню Йорк Таймс" опублікувала детальний плян редукції допомоги для старших, калік і сліпців, Уряд президента Роналда Реґена відкинув ці пляни. Згідно із заявою секретаря Департаменту здоров'я і соціяльних послуг, д-р Отіса Бовена, негайно зупинено інструкції, що вийшли до бюр департаменту, в терені, з надією, що Конґрес якнайскорше одобрить законопроєкт який заборонятиме такі зниження.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена відкинув чергову пропозицію Совєтського Союзу про переговори щодо випробувань космічної оборонної системи. Совєтський міністер закордонних справ, Едуард Шеварднадзе, будучи минулого місяця у Вашінґтоні, в подробицях опрацював такий плян і разом з листою пропонованих обмежень залишив американським офіційним чинникам. Совєти заявили, що такі переговори конечні. Шеварднадзе назвав це „основною проблемою в американсько-совєтських відносинах і головною перепоною роззброєння ракет на далеку віддаль".

В ПЕРЕКОНАННІ, що інші кандидати на президентську номінацію з Республіканської партії надто слабо висувають і відмічають перед виборцями такі важливі проблеми як допомогу нікараґуанським повстанцям, Джін Кіркпатрик серйозно застановляється над можливістю включитися в кампанію. Д-р Кіркпатрик — це видатний консервативний голос в Уряді Президента Роналда Реґена та колишній головний представник ЗСА до Об'єднаних Націй.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Політика СССР супроти ООН

Хоча Організація Об'єднаних Націй була покликана до життя під кінець Другої світової війни для забезпечення „вічного миру", проте вони не створили ніякого реального міжнародного апарату, який міг би не допускати до вибуху нових воєн чи міг би такі війни припинювати. І Совєтський Союз, як один із п'ятьох постійних членів Ради Безпеки ООН був неначе з принципу проти створення міжнародного війська з місією завести порядок там, де панував хаос. Коли ж Генеральна асамблея відкинула вето совєтського делеґата в Раді Безпеки і таки рішала створити таке міжнародне військо для даної конкретної цілі — СССР був далі проти такої постанови і ніколи не вплатив до каси ООН ані сотика, на покриття коштів такої мирної міжнародної мілітарної місії.

Аж ось в минулому місяці Міхаїл Ґорбачов натякнув на можливість зміни відношення СССР до ООН і творення ними міжнародного війська, а в минулому тижні совєтська місія в ООН склала першу частину грошей, обіцюючи сплатити всі 197 мільйонів долярів, що їх СССР завинив, не плативши нічого на висилані закордон міжнародні військові з'єднання.

В останньому недільному „Ню Йорк Таймсі" з 18-го жовтня ц.р. появилася цікава стаття п.з. „Чому росіяни залицяються до Організації Об'єднаних Націй?". Ясно, що все Кремль робить під кутом інтересів совєтської імперії і те саме стосується раптового захоплення Ґорбачова міжнародними місіями Організації Об'єднаних Націй.

Головна причина такої зміни в рішенні, щоби почерез Об'єднані Нації здобути собі активну ролю там, де дотепер Москві не було доступу. Це стосується передусім Близького Сходу. Ізраїльський уряд Їцака Шаміра кількакратно вимагав скликання міжнародної конференції для заведення тривкого миру на Близькому Сході. Практично ідеться про замирення Ізраїля з арабським світом. Ізраїль прагне скликати міжнародну конференцію з участю Совєтського Союзу. Ясно, що Москва таку пропозицію підтримувала, але ЗСА були „проти", щоби не допустити Совєтського Союзу, як співвирішного чинника до справ Близького Сходу. Тепер Москві йдеться про те, щоби Організація Об'єднаних Націй заступила Америку в охороні свободи плавби по відкритих морях. Практично це означало б, що з доручення Ради Безпеки ООН чи її Генеральної асамблеї до американської, французької савдійсько-арабської морської сили зосередженої в обширі Перської затоки з місією — забезпечити свобідну плавбу нафтоналивним кораблям Кувайту, який не має власної військово-морської фльоти, — додати туди „леґально", з апробатою ООН — також совєтські кораблі. Або: щоби під натиском Совєтського Союзу Рада Безпеки ООН і ціла Генеральна асамблея наказали Америці відкликати відтіль свої військові кораблі.

СССР зміняє своє становище в користь ООН саме в теперішньому часі, коли в Америці настало розчарування ООН і залунали голоси проти фінансування цієї — Америці неприхильної міжнародної установи— грішми американських податників. Відомо, що уряд Реґена зажадав значного зменшення надмірно розпухнявілого адміністраційного апарату ООН (який став теж прибіжищем для шпиґунів з дипломатичними пашпортами) і заповів зменшення власних дотацій до каси ООН. Ця редукція американської допомоги досягла вже суми поверх 414 мільйонів долярів. Вплачуючи від себе до ООН заборговані гроші — Москва хоче зробити моральний натиск на ЗСА, щоби вони привернули давню мультимільйонову щорічну дотацію. Совєтський Союз прагне теж здобути собі опінію світового миротворця і поставити Америку у світлі ворога світового миру.

Найцікавіший у статті „Ню Йорк Таймсу" є натяк, що Москва плянує використати терен ООН для „мирної розв'язки" проблеми Афганістану, окупованого совєтським військом, який має на своїй совісті кругло один мільйон вбитих цивільних афганців. Ґорбачов вже виступив був з пляном, що СССР готов відкликати з Афганістану свої війська під умовою, що там буде збережений комуністичний режим і що ворожа комунізмові повстанська партизанська армія або складе зброю, або включиться до афганської реґулярної армії. Ясно, що і Америка і провід афганських повстанців такий проєкт відкинули. Тепер Ґорбачов хоче перепачкувати той самий проєкт через ООН.

Ольга Кузьмович

ПРИГАДУЄТЕ ЩЕ МЕДВЕДЯ?

Пригадуєте цей самий час перед двома роками, коли Мирослав Медвідь, молодий український моряк, був на устах не лише всіх нас — українців — в ЗСА і Канаді, але про його трагічну історію з'явилися повідомлення на перших сторінках американської преси?

Пригадуєте знімки у американській пресі молодих українців із транспарантами, на яких стояло великими літерами „Мирославе — ми будемо тебе боронити!!!?

У наших архівах у течці під назвою „Медвідь" зберігаються витинки із преси, всі прилоги перебігу того виїмкового випадку, про який зовсім неприхильний українцям коментатор „Дейлі Ньюз" Ларс Ерік Нелсон писав, що „ціле щастя, що статуя свободи закрита ще руштованням, інакше всі бачили б, як вона почервоніла із сором".

Так, передача Медведя в руки совєтського начальства судна „Маршал Конєв", з якого пробував втекти у американську свободу український моряк, ніяк не принесла слави американському Урядові. Не допомогли старання сенатора Джессі Гелмса, який усіми силами боровся за те, щоби Медведя не віддавати тим, від яких він утікав. Не допомогли протести українців, які усіми способами старалися добитися до представників Уряду, до своїх законодавців, щоб не допустити до видачі Медведя.

Здається нам усім стискалося із жалю серце, коли ми почули холодні слова Джорджа Шулца, „що справа закінчена" — бо так її закінчити було вигідно для „високої" американської політики. Того самого пропам'ятного для Медведя і для нас усіх дня, коли „Маршал Конєв" відплив із ріки Міссісіппі на повні води у напрямі СССР, президент Р. Реґен впродовж десять хвилин промовляв на хвилях етеру „Голос у Америки" про спільні стремління до миру із СССР, про бажання дружби і про індивідуальну свободу для людини, в яку так вірить американський народ.

Немає сумніву, що саме політичний момент і постійні спроби переговорів поміж ЗСА і СССР та евентуальність зустрічі Реґена із Ґорбачовим були тим фактором, що пересудив перед двома роками долю українського моряка.

І щойно опісля, під сильним тиском української громади, яка зверталася до своїх законодавців, окрема комісія Сенату у справах хліборобських після переслухань засудила рішення Уряду віддати Медведя совєтським властям і таку саму ухвалу винесла Палата Репрезентантів 404 голосами. Поодинокі речники законодатних тіл тоді щойно признали велику помилку, яка сталася у справі Медведя і ця помилка змінила уяву про свободу в ЗСА у цілому світі. Була навіть пропозиція, щоб Р. Реґен просив у розмовах із Ґорбачовим аби Медведя не карати, але про справжню долю українського моряка властиво досі ніхто не знає.

Усе те надзвичайно різко пригадується тепер, два роки після тих вагомих для нас усіх днів, а з тим насувається питання чи може наша спільнота зовсім призабути про долю цієї людини, яка в жовтні 1985 року сколихнула так сильно нашими почуваннями і нашою совістю. Нам здається, що і в тому випадку, як часто в інших ситуаціях політичного характеру, нам бракує послідовности і терпеливости. Ми мали не раз вже докази як вміємо спалахнути вогнем, хвилюватись, протестувати і демонструвати, складати голосні заяви що „ніколи не забудемо", а після короткого часу забути про справу за яку ламали копії. Здається і у випадку Медведя ми доволі скоро погодилися із його долею — але чи міг погодитися він? Чи не карається він тепер у якомусь таборі за свій розпачливий вчинок?

Дивним збігом обставин саме тепер в навечер'я цієї сумної річниці, окрема підкомісія Сенату для студій над поступуванням із перебіжцями із комуністичних країн до ЗСА ствердила, що Уряд заводить у відношенні до них та, подаючи приклади на це, порушено і випадок із М. Медведем. Коли також саме тепер разу-раз наводиться приклади „гласности", як звільняють більше як досі число політичних в'язнів та дозволяють їм виїздити на Захід, може можна нам тут вплинути на долю Медведя.

Пам'ятаймо, що вибори в ЗСА за порогом, а з тим усім амбітним американським політикам залежить на голосах виборців та на їхній підтримці. Отож, немає нічого легшого тепер як пригадати кандидатам до Конґресу, щоб старалися направити помилку, яку зроблено з Медведем та інтервеніювати в його справі у совєтських властей. І від їхньої настанови до цієї справи можна узалежнити наше голосування на них, а навіть фінансову підтримку перевиборчої кампанії. Ми бачимо, що такими засобами діють інші етнічні групи, а одна із них із найбільшим успіхом — чому і нам не пробувати того політичного засобу?

Прийшов якраз час, коли треба нам і всім іншим знову пригадати трагедію Медведя, за яку, — як писали, — могла соромитися навіть статуя свободи, а не лише американські політики. І то пригадувати послідовно на кожному кроці і в кожній сприємливій ситуації — аж до цього моменту, коли завдяки спільним зусиллям на цьому континенті появиться освободжений Мирослав Медвідь.

Починаймо нашу акцію сьогодні!

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Концерт „Лемковини" в Дітройті

Лемковина, Лемковина — який прекрасний спогад залишився у наших душах по виступі цього оригінального колективу. Для ока — це була жива картина нашого лемківського села, а звуки їх пісень та їх зміст відкривали нам їх душі. Це група молоді, що поставила собі ціллю плекати свою народну музику, і як таку треба її оцінювати. Переважаюча кількість пісень — народні. Навіть ці, де подані композитори, насичені духом народної мелодійности. Під тим оглядом цілість програми ідеально спаяна, віддана в кришталево чистій своїй первісності. Почути ці пісні в виконанні „Лемковини", було пірнути в глибину душі цієї частини нашого народу. Бо так переконливо вони співали. Багато солістів. Вправді нешколені — а тим краще. Тим вірніше вони відтворили ті пісні, як їх співає село. Коли ви розумієте красу простоти картин Никифора, коли вам подобаються картини Грендма Мозес, тоді ви відчули і зрозуміли, що мистецтво „Лемковини" було заключене в їхніх молодих голосах в щирості, простоті і що найважливіше у вірності до правзору, яким є принагідний спів групи сільської молоді, яка по цілоденній праці сходиться разом, щоби співом розвеселити своє життя. І коли молодь співає, то співає про себе. Про хлопців і дівчат. Часом їхній зміст ніжний, часом дещо шорсткий. Але коли співають про свою землю, тоді вони повні безстережної відданости і любови. А яке почуття гордости у „Бача"-ґазди, коли виходить на свою посілість. Вершком настроєвого насичення була пісня „Ой, верше, мій верше". На тлі притишеного співу хору деклямував Петро Трохановський свою поему „Сок". Як дуже хотілося б навести цю цілу поему, який глибокий в ній зміст, висказаний простими словами. Не можна, здається, краще виявити любови до своєї землі. Дозволю собі навести деякі її частини.

Господар повертається з-поза моря і починає орати свою ниву:

Не піду другі раз за море
тебе смужко буду орав
тебе полов, сіяв
з тобою буду плакав
з тобою сміяв...

Коли мі вітер в очы загнав
тугу
і слезу нагнав
солену гірку
як моря вода
я знав уж што-м тя продав
марно...

Я думав што-м бідний
і голий як Лазар
світ мя заманив
талярами...

Пребач мамичко
Нерозумній дитины
провину
пребач...

Виголошена низьким голосом, без патосу, ця поема потрясла щирістю глибокого болю і глибокої любови.

Виглядає, що ціла родина Трохановських це жива підпора ансамблю. Диригент Ярослав записав по різних місцевостях Лемківщини ті пісні і згармонізував майже цілий репертуар хору. Сам він втілення лемківського темпераменту, живий, скорий, також скрипаль, він цупко тримав хор і оркестру під контролею. Брат його Петро — поет, декляматор, співак, дружина Лідія — солістка, син його — скрипаль.

Це що було сказане про спів хору, стосується також до гри оркестри. Вона грала так, як грає сільська оркестра. І за це збереження стилю їй належиться признання.

До успіху концерту причинився також у великій мірі Павло Стефанівський, який провадив програму. Сам знаменитий деклятор, скоро нав'язав теплий контакт з публікою, оживляючи своїми заввагами кожну точку програми.

Вдячна публіка розібрала всіх співаків на нічліг до своїх домів. Вони дуже тішилися коли мали нагоду побувати в родинах, де була молодь. Таких зустрічів вони собі дуже бажали.

Так у випадку хору „Журавлі", як і у випадку „Лемковини", спонзором їхньої поїздки по Америці є Український Народний Союз. Підготовча праця до концерту була виконана бездоганно членами Окружного Комітету УНСоюзу.

Любомир Винар

ГЕНЕЗА І РАННЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ

У „Свободі" з 8-го жовтня 1987 року (ч. 193) поміщено замітку п.з. „Український Соціологічний Інститут починає нові проєкти" за ініціялами В.І. У цій інформативній статті читаємо, що УСІ був оформлений й законно інкорпорований в 1973 році в Ню Йорку, як свого роду продовження Українського Соціологічного Інституту (УСІ) у Відні і Українського Інституту Громадознавства в Празі в 1920-их роках. Тут треба ствердити, що УСІ оформився ще в 1969 році, а підготова до організації Інституту датується ще раніше. Отже оформлення і рання діяльність УСІ хронологічно покриваються із його стейтовою інкорпорацією у 1973 році. Бажаю поділитися із дослідниками українського наукового життя в діяспорі, декількома спостереженнями і даними про ранню історію УСІ з надією, що у відносно короткому часі появиться довідка-історія цієї установи.

Основуючі збори УСІ відбулися 5-го квітня 1969 року в Ню Йорку. Український Соціологічний Інститут постав, як автономний відділ Українського Історичного Товариства (УІТ), що є зазначено в правильнику УСІ з 1969 року, мовляв „Наукова пов'язаність — УСІ є автономним відділом УІТ". Тоді УСІ очолив бл. п. інж. Атанас Мілянич, а його заступником обрано Маріяна Коця. Організаційними справами займався д-р Ігор Гурин, організаційний референт Наукової Ради. У 1969 році Наукова Рада УСІ складалася з таких осіб (подаємо в поазбучному порядку): Любомир Винар, Ярослав Герасимів, Іван Головінський, Ігор Гурин, Роман Дражньовський, Ігор Зєлик, Всеволод Ісаїв, Володимир Нагірний, Марія Савицька, Роман Скочиляс, Марта Трофименко. Президію Наукової Ради вибрано в складі Я. Гарасимів, В. Ісаїв і В. Нагірний.

У 1968 – 69 роках автор цих рядків і Управа УІТ не лише позитивно поставилися до оснування УСІ, але погодилися на те, що в своїй ранній діяльності Інститут стане автономним відділом УІТ. Також УІТ погодилася, щоб друкувати наукові доповіді членів УСІ на сторінках „Українського Історика" і спільно запроєктувати видання першого збірника про українську громаду в Америці, який за першим пляном мав редаґувати В. Ісаїв і автор цих рядків. У 1969 році голова УСІ Атанас Мілянич настоював, щоб УІТ поширило свій статут і включило в свою структуру УСІ. Натомість я уважав, що УСІ лише тимчасово може діяти при УІТ, але згодом повинен стати незалежною науковою установою з тим, що деякі науково-видавничі проєкти УІТ і УСІ можуть спільно реалізувати. Тут треба згадати, що мої приятелі-соціологи у великій мірі поділяли мої думки. Для кращого відтворення і насвітлення цих справ наведемо обширніший уривок із листа Любомира Винара до голови УСІ А. Мілянича 29-го листопада 1969 року. Автор цих рядків писав: „Аналізуючи статутові справи УІТ і УСІ, а також проблему нашої співпраці і взаємин, я приходжу до переконання, що УСІ повинен мати окремий статут і бути самостійною установою. Сама побудова УСІ є набагато більше скомплікована, як УІТ. Крім того усі соціологічні товариства завжди існували самостійно і я не бачу причин, щоб в тому відношенні УСІ був вийнятком. На початок вам треба було якоїсь бази для старту і УІТ це радо зробило. Тепер УСІ вже не є в початковій стадії праці — тому уважаю, що пані Трофименко може цілком спокійно працювати над статутом Інституту і не в'язати його з УІТ... Тут можу вас запевнити, що УІТ завжди дасть допомогу і підтримку Вашій праці".

Вищенаведений лист є важливою документацією щодо ролі УІТ в оформленні Українського Соціологічного Інституту, який формально уже існує 18 років. Якщо ідеться про ранню наукову діяльність УСІ, то вона докладно з'ясована в проєкті „Науково-дослідча діяльність", який був виготовлений Організаційною комісією (А. Мілянич, М. Коць, та І. Гурин) при консультації з соціологом В. Нагірним. Цей проєкт був затверджений на поширеному засіданні Наукової Ради УСІ, що відбулася 25-го травня 1969 року в Ню Йорку. Тоді звернено увагу на видавничу діяльність, а

(Закінчення на стор. 4)

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що у Москві закінчились наради совєтського економічного бльоку держав взаємної допомоги, до якого входять, крім Совєтського Союзу, Польща, Мадярщина, Чехо—Словаччина, Східня Німеччина, Болгарія, Румунія, Монголія, Куба і В'тнам. Виступаючи на цих нарадах, совєтський представник Вячеслав Сичев повідомив, що незабаром згадана економічна спільнота працюватиме дещо іншими методами, але він не бажав входити в подробиці свого натяку. Учасники нарад прийняли постанову про затіснення економічної співпраці між сателітними країнами і про зменшення бюрократичного апарату.

Марія Гарасевич

„ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК"

II.

Редакційна частина. Тут порушуються різні проблеми, питання чи теми пов'язані з медичною професією посередньо або безпосередньо. Має цілком відмінний характер. За малими вийнятками, редакційні статті пише довголітній головний редактор „Лікарського Вісника" д-р Павло Джуль. Різнобманітність, актуальність, науковість цих статтей незвичайна. Автор, з вийнятковою обізнаністю й вдумливістю пише на кожну тему як базовану на філософських вченнях, так і про злободенну комерційність у медичній професії. Маґнетично притягає до себе увагу стаття „Інженери, шамани та лікарі" (ч. 2, 1984 р., ст. 119), де автор підходить до медичної професії і самої медицини на підставі різних філософських поглядів, та дещо зупиняється на, мало кому відомому, голістичному світогляді і стверджує: „Голістичний світогляд і конче для нього розширення й поглиблення меж людської особистости помітний і на ділянці медицини. Це, передусім, реакція на портрет лікаря як інженера — портрет навіяний позитивістичним матеріялізмом та посилений майже релігійним обожнюванням маґії технології". Далі автор цікаво розгортає думку про паралель між інженером та лікарем, насвітлює питання технології і лікаря, взаємовідносини лікаря з хворим, питання професійної моралі і т.д.

У статті „Комерційні пляни медичного обслуговування", (ч. 1, 1987, ст. 31), д-р П. Джуль говорить про загрозу обниження якости лікування через посилене введення в медичну професію комерційности, завершуючи її сміливим, з глибини душі, щирим підсумком: „Ми надіємося, що традиційні медичні вартості і традиційна практика медицини все таки втримаються всупереч крикливим інтригам комерційних плянів медичної обслуги. Ми хочемо вірити, що лікарі збережуть високі етичні вартості, не зважаючи на порожні приймальні. Медична етика є незалежна від земних багатств, ані від соціяльного стану. Медичної етики не можна шукати в набутих калитках чи банкових контах, а тільки у визнанні ролі лікаря як служителя — а не пана, — лікаря — а не здирача". (стор. 32). Такий підсумок має світове звучання й значення як закон людяности, як найвищий принцип медичної професії.

У цій частині також цікаві статті й інших авторів, як стаття д-ра Р. Сочинського „Особливості захворувань людей похилого віку" (ч. 3, 1984, стор. 170) та стаття д-ра О. Качана „Вплив двомовности на умовий розвиток дітей", (ч. 1, 1986, ст. 40). Спираючись на цілу низку чужих авторів, д-р Ольга Качан доводить додатній вплив двомовности у цьому напрямку. Вищезгадані статті на сторінках нашої популярної преси принесли б у свідомість батьків, дітей, старших віком людей багато користи.

Розділ „Медичні новини" у кожному числі подає найновіші наукові досліди, відкриття, досягнення у медицині з цілого світу, проте, справжнім унікальним розділом у нашому науковому перерізі є „Огляд медичної преси УРСР". Робить його з великим знанням, вдумливістю і вмілістю головний редактор д-р Павло Джуль, часом перекладаючи з російської мови журналів, які виходять в Україні. Ми так мало знаємо про себе! З його ж оглядів, маємо добрі інформації з медицини в Україні, як і про способи лікування, наукові дослідження і т.д. Особливо цікаво, як там підходять лікарі та лікарні до помилок зроблених під час операції, чи в процесі лікування. Такі помилки розглядаються докладно й сумліннота робляться висновки, як запобігти їм. Все це відкрито обговорюється на сторінках медичної преси з метою остерегти лікарів від подібних випадків.

Крім вищезгаданих розділів, „Лікарський Вісник" постійно дає інформації про життя самого лікарського товариства: як з'їзди, історію УЛТПА, дещо про авторів та заслужених лікарів, як ось про д-ра М. Логазу — автора численних медичних статтей, журналіста, громадського діяча... Маємо посмертні згадки про тих лікарів, що відходять, читаючи про них, задумуєшся над тим, які ці сили були вартісні, які жертвенні як професіоналісти і як громадяни. Присвячується багато уваги й молодим силам, що приходять у цю професію. А приходить їх дуже багато. Це здібні, амбітні, добре підготовані лікарі, серед яких вже є відомі спеціялісти.

„Лікарський Вісник" вийнятково гарно виданий, від оформлення, паперу, друку, змісту, аж до мови. Найбільша заслуга у цьому довголітнього, (протягом 18-ти років), головного редактора д-ра Павла Джуля.

Д-р Павло Джуль — спеціяліст вуха, горла носа (отоляринголог), визначна постать так у медичній професії Америки, як і в українському громадському житті та один з найбільших, найщедріших наших меценатів. Народився й здобув середню освіту на рідному Поділлі в Україні, медичні студії закінчив в Інсбруцькому університеті, Австрія. Після нострифікації медичного диплому 1951 року, працює лікарем у стейті Мишиген. Дипломований Американською Палатою Отоляринґології, член Американської академії отоляринґології та Американської колеґії хірургів. Від 1960 року активний член відділу отоляринґології при Вейнському університеті, від 1979 року має титул клінічного професора. Вже 27 років має приватну клініку, де затруднено кілька лікарів-спеціялістів. Від перших років перебування у ЗСА, став активним членом Американської медичної асоціяції та УЛТПА і був його довголітнім головою, як і був головою отоляринґологічної секції Мишиґенської Медичної Асоціяції.

Д-р П. Джуль автор цілого ряду наукових статтей таких як: „Хірургічне лікування глухоти", „Хвороба Менієра", „Пістряк гортані", „Трахиостоматія", „Туберкульоза гортані" та багато інших. Він також автор цікавих редакційних статтей із широким засягом тематики пов'язаної з медициною, (включно з проблемою мови та українського медичного назовництва), як також із суспільними проблемами. Всі свої праці для „Лікарського Вісника" пише українською мовою й перекладає іншим авторам з англійської мови, як і перекладає наукові медичні статті з російської та польської мови. До рідної мови відноситься з пошаною й відповідальністю, близько обізнаний з медичною пресою в Україні, використовує словники видані Українською Академією Наук у Києві так як: М. Н. Нетлюх „Латинсько-український анатомічний словник" 1982 рік та М.Ф. Кніпович „Словник медичної термінології" (латинсько-українсько-російський) 1948 рік. Тому то мова журнала добра. Кожне його число іде в Україну по всіх медичних інститутах та інституціях. І хоч звідти немає відповіді але ніхто його й не відсилає назад. До Редакційної колеґії „Лікарського Вісника" входять: д-р Богдан Р. Дзьоба, д-р Василь Зарічний, д-р Марко Конюх і д-р Богдан А. Макаревич.

Д-р П. Джуль відомий доповідач на численних з'їздах і наукових конференціях УЛТПА в ЗСА, Канаді, Европі, довголітній громадський діяч — під цю пору очолює Дітройський Метрополітальний Комітет Тисячоріччя Християнства України.

Людинолюбець, лікар з покликання й посвяти, теплий у відношенні до пацієнтів, відданий праці, д-р П. Джуль втішається великою пошаною й любов'ю.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА НА ОСЕЛІ ІМ. ОЛЬЖИЧА

Цьогорічна конференція УЗХ, що відбулась у днях від 4-го до 6-го вересня 1987 року на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, мала в основному діловий характер, але мала і святочні моменти. Ще в п'ятницю, 4-го вересня вечором, була нарада членок Головної Управи УЗХ і Комісії Оборони і Допомоги (КОД).

В суботу, 5-го вересня, голова УЗХ Наталія Іванів відкрила конференцію молитвою, при чому голова проголосила вшанування пам'яті жертв нуклеарної катастрофи в Чорнобилі у першу її річницю.

Після прийняття порядку нарад та вислухання інформативного протоколу з попереднього з'їзду секретарки Орести Яримович, наступили звіти Управи. Та спочатку мала слово голова СФУЖО і почесна голова УЗХ д-р Марія Квітковська, яка підкреслила вагу моменту цієї Конференції та близький уже V Конгрес СФУЖО.

Після слова д-р Марії Квітковської виступила із звітом за діяльність Головної Управи УЗХ на протязі року Наталія Іванів, голова УЗХ, що дала систематично опрацьований огляд праці. Осідок Головної Управи УЗХ — в Чикаґо. УЗХ має як допомогова організація статус неприбуткової асоціяції", тож від 1982 року має „звільнення від податку" (завдяки старанням адвоката Яр. Белендюка). Зв'язок із відділами та делеґатурами проходить головно шляхом обіжників.

Згідно з попередніми постановами, голова відвідувала відділи і делеґатури УЗХ ради кращого наладнання праці в терені, наприклад, у Міннеаполісі, де відділ УЗХ спонзорував саме мистецьку виставку картин Віталія Литвина, а згодом — літературний вечір Василя Ґренджі-Донського (дочка письменника Зірка Донська є членкою УЗХ). При товариській зустрічі голова інформувала про працю УЗХ, про співпрацю із СФУЖО та про участь у Конвенціях Генеральної Федерації Жіночих Клюбів. Також відвідини в Клівленді залишили гарне враження в голови, бо тоді саме відзначено довголітню повну посвяти працю педагога проф. Олени Дуб з нагоди її 80-ліття.

Голова відвідала теж делеґатуру на Фльориді, де також обговорено багато актуальних проблем допомоги для України. Голова УЗХ брала участь у всіх імпрезах 12-го відділу УЗХ в Чикаґо, ОДВУ та в інших громадських імпрезах на терені Чикаґо, включно з Соборною Панахидою за вбитих нацистами в 1942 році в Бабиному Яру — Олену Телігу й групу націоналістів у Києві.

Саме цього року припадає 30-ліття таборів молоді УЗХ, тож виховна референтка Володимира Кавка доложила всіх зусиль, щоб їх провести впродовж чотирьох тижнів цього літа на оселі Ольжича пра фаховій і відданій праці комендантки Надії Зінкевич. Тому що на таборах перебувають переважно діти незаможних батьків та сироти, то для проведення таборів конечні пожертви членства. Референтка Володимира Кавка опікувалася також світличкою УЗХ у Філядельфії (в УОК Центрі).

Голова подала в звіті, що УЗХ (Г. У.) і відділи є членами ЗУАДК'у, а також УЗХ є представлений в Крайовому Комітеті 1000-ліття Хрищення України та є членом УАКРади.

Поряд з усіма цими загальногромадськими обов'язками і функціями, УЗХ виконує свої основні завдання, а саме — несучи допомогу потребуючим українцям, як на Батьківщині, так і в діяспорі. Є це цінна праця КОД-у — допомоги родинам політичних в'язнів та нашим поворотцям з неволі.

Саме це частина діяльности УЗХ є якнайменше розголошена, але дуже важлива і корисна для потребуючих (не подаємо деталів); різні форми допомоги були і є актуальні після нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. Окрім того ідуть стипендії в інших формах до країн Південної Америки, Польщі — для українців, а також до Франції. Тут слід згадати, що цього року до фонду допомоги вплинув спадок колишньої голови УЗХ Анни Левкут в сумі 4.000 долярів.

Свій змістовний звіт закінчила голова Н. Іванів повідомленням про свою участь у Конвенції Генеральної Федерації Жіночих Клюбів та про співпрацю із СФУЖО, головно у підготові до V Конґресу Федерації, що відбудеться в кінці листопада ц.р. в Торонто.

Окрім голови, звітували всі референтки Головної Управи: Раїса Куделя — організаційна; Марія Гром'як — суспільної опіки; Ольга Кобзяр — культурно освітня, Володимира Кавка — виховна; Ліда Белендюк — КОД; Міра Повх — Бюлетень УЗХ, і Наталія Пазуняк — преса і участь у Міжнародній Жіночій Конференції у Філядельфії з нагоди двохсотліття Конституції ЗСА.

Звітували також голови відділів і делеґатур. На закінчення Сесії прибув на залю нарад д-р Михайло Пап, голова Організації Державного Відродження України, щоб привітати Конференцію УЗХ.

Спільний полуденок для учасниць Конференції УЗХ і ОДВУ став нагодою також для відзначення 50-ліття подружжя панства Володимира і Павлини Різників, дуже заслужених членів УЗХ і ОДВУ.

З черги відбулася ширша дискусія над звітами та над плянами на майбутнє. Головною темою плянів були щораз то нові обставини і форми потреб в Україні, тому є потреба шукати і нових способів допомоги.

Після ділової частини Конференції був святочний вечір для відзначення 45-ліття смерти Олени Теліги і 10-ліття смерти колишнього Голови ПУН Олега Штуля-Ждановича, що був також редактором Збірника „Олена Теліга".

Вечір відкрила Ольга Кобзяр, культурно-освітня референтка УЗХ, продуманим та інформативним Словом, після якого мала д-р Наталія Пазуняк доповідь, переплетену поезіями Олени Теліги, у мистецькому виконанні рецитаторки Володимири Кавки.

Закінчено цю коротку імпрезу рецитацією вірша Олени Теліги, присвяченого Олегові Штулеві.

Спільна вечеря була в заряді ОДВУ, що відбувала рівночасно Конференцію на Оселі. Під час вечері відзначено заслужених громадян-сеньйорів — д-ра Володимира Михайлова, голову Українського Визвольного Фонду, з нагоди його 90-ліття, і сен інж. Степана Куропася.

В неділю, після Служби Божої, відбувся спільний обід для відзначення 30-ліття Оселі ім. О. Ольжича та 30-ліття таборів молоді УЗХ, основаних з ініціятиви сл. п. Оксани Ґенгало. Про початки та значення Оселі говорив В. Різник, а про табори молоді — В. Кавка. Відбулася тут також несподіванка: прибула на цей обід уся родина п-ва Ґелетканичів та своїм трудом причинилася до його успіху. У святковий спосіб виступила їх донька Христина Спейн, що працює тепер в Білому Домі з рамени Президентської Ради для фізичної справности і спорту. Недавно мґр Христина Ґелетканич-Спейн була відзначена як „визначна молода жінка Америки". Христина — вихованка таборів молоді УЗХ, що вона підкреслила у своєму Слові, виголошеному українською мовою. Христина повна пошани до своїх батьків та вихованків таборів молоді; на її пропозицію ведучий імпрезою мґр Михайло Середович підніс тост за її батьків. Тоді пані Христина вручила Володимирові Кавці грамоту з Білого Дому з признанням за працю для української молоді в Таборах УЗХ. Рясні оплески нагородили молоду діячку — Христину Ґелетканич, що є серед нас елегантною й привабливою появою.

На цьому святковому обіді були представники різних громадських організацій з привітами, була голова СФУЖО д-р М. Квітковська, почесні голови ОДВУ — д-р Богдан Гнатюк і д-р Богдан Шебунчак; голова ОДВУ д-р Михайло Пап; від Українського Народного Союзу привітала присутніх мґр Уляна Дячук.

Молитву перед споживанням страв і після них провів о. Михайло Горошко, духовний опікун таборів молоді УЗХ. Подяку за працю в Оселі прилюдно висловлено Степанові Селешкові, господареві Оселі.

Після згаданого обіду проведено ще наради Управи УЗХ.

Н. Пазуняк

Незабаром перша річниця...

В дні 17-го грудня 1986 року помер в Рочестері, Н. Й., Михайло Кулик. Народився він 1898 року в селі Никонковичі, коло Львова. В році 1910 св. п. Михайло був прийнятий до української гімназії у Львові. З початком Першої світової війни померли його батьки. Літом 1915 року зголосився він до Українських Січових Стрільців і був приділений до сотні сот. В. Дідушка. В бої на Лисоні був поранений і дістався до російського полону. Полон він відбув у Ташкенті.

Коли почалася російська революція, він вирішив їхати на Україну. В Царицині захворів Михайло на тиф і щойно в другій половині 1918 року добрався на українські землі. Спершу попав до дивізії „Запорозької Січі" отамана Божка. Влітку 1919 року перейшов він до Армії Петлюри. Приділено його тут було до жандармерії і за хорунжого призначено до особистої охорони Головного Отамана. В Армії УНР він був аж до кінця її воєнних дій, і пізньою осінню 1920 року повернувся в рідне село.

Село його — мале і небагате. Мешканці цього села уважали себе русинами; Галичина — була Галицькою Руссю. Україна — це було щось туманне і точно не означене. Тут почав св. п. Михайло Кулик освідомлювати своїх односельчан, що Галичина — це частина України і заселена українцями. І так прийнялося в селі казати, що над Дніпром — це Велика Україна; Галичина — це частина України. Русини почали називати себе українцями.

В році 1921-му одружився св. п. М.Кулик з панною Манило, по матері Турковид-Еліяшевською. В першій половині 1920-их років закладається в Щирці (найближче містечко до Никонкович) Повітовий Союз Українських Кооператив, і св. п. М. Кулика вибрали до Надзірної Ради Союзу. Рівночасно закладає він в рідному селі кооперативу, а пізніше — молочарню „Маслосоюз". В 1930-их роках, коли то Польща потворила збірні волості, св. п. Михайла вибрали радним до цієї волості і рівночасно заступником волосного війта. Це була Щирецька волость з осідком в селі Острів. Волость ця обіймала 19 осель, 19,000 жителів, а з цього 12,000 українців.

Тут хочу додати, що між Першою і Другою світовими війнами з українців закінчило середню освіту 35 осіб із цієї волости, отже пересічно на рік це є півтори особи на 10,000 українського населення, тоді коли в Галичині це число було лише 0.9 особи.

В році 1935 вислав М. Кулик свого найстаршого сина до гімназії у Львові. Тому що війтом назначила польська влада поляка, то всі українські селяни зверталися за порадами до заступника М. Кулика, а поляки — до самого війта поляка.

В році 1938 св. п. Кулик виєднав стипендії для студентів. В цьому році річний бюджет волости був 22,253 злотих, то з цієї суми призначено 1,000 злотих на стипендії. Одержали два студенти університету по 300 зл., а один, середньошкільник дістав 400 зл. аж до закінчення середньої школи.

З приходом большевиків волость розв'язано. Св. п. Михайло — петлюрівець і заступник волосного війта, нічого доброго не очікував від совєтів, але ніхто із селян не зрадив цього, і він оминув тоді арешту. Зимою 1940-41 років большевики арештували сина, кілька місяців перед закінченням середньої школи. Арештований юнак уже не вийшов живим із Замарстинівської в'язниці.

З приходом німців, 1941-го року, осідок волости перенесено до містечка Щирець, і М. Кулик став волосним війтом. Містечко Щирець — дуже давнє княже місто — колись було повітовим. Основане воно було в роках 1120-30. До нинішніх часів залишилася стара мурована церква, будована в XVI столітті, фундована мабуть князем Василем Острожським, бо в XVI столітті він був властителем цих земель. В році 1941-му там проживало 700 осіб, з того більшість не українці. Восени цього року закладено в Щирці Українбанк, а М. Кулик став, членом його дирекції. Зорганізовано теж делеґатуру Українського Допомогового Комітету, і Михайло став членом виділу, чи управи, цієї делеґатури.

Восени волость влаштувала свято обжинок. Свято було дуже величаве, з'їхалися на нього мешканці цілої Щиреччини.

Часи війни пройшли у волості відносно спокійно. Виїзд на працю до Німеччини був добровільний, а багато людей було звільнено від цієї бранки на основі різних фіктивних документів, видаваних волостю. Так само справа здачі селянських продуктів для Німеччини не була критична. Призначену кількість виконувалось найбільше на 60 відсотків, а тому по селах лишалися великі надвишки зерна.

З відступом німецької армії весною 1944 року, св. п. Михайло, разом з родиною, залишив свої рідні околиці. Пройшов Лемківщину і Австрію, і опинився в Баварії коло Байройту. Влітку 1945 року він перейшов до Ді-Пі табору в Байройті. Коли зорганізували управу цього табору, св. п. Михайло дістав працю в управі як урядник постачання табору.

В році 1949 виїхав він до ЗСА і поселився в Рочестері. В Америці тяжко було йому врости в нове життя, а ще й розпочалися різні недомагання, що й закінчилося майже сліпотою кілька літ перед смертю.

І так, 20-го грудня 1986 року, після похоронних Богослужб в церкві св. Йосафата, відпроваджено Покійного на рочестерський цвинтар, і зі співом українських побратимів по зброї пісні „Видиш, брате мій" похоронено його між чужими і на чужій землі. Спочилий залишив в смутку дружину Пелягію, сина Евгена з родиною, ближчу і дальшу родину в Европі і Америці.

Володимир Манило

17-ИЙ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ У РИЧМОНДІ

Щороку українці Ричмонду, Вірджінія, беруть активну участь у Міжнародному фестивалі.

Чотири дні, від 10-го до 13-го вересня включно, показувано Українську програму в новому помешканні Конвенційного Центру. 10-го вересня, в перший день фестивалю, виступала танцювальна литяча група „Веселка" із Ричмонду. Це її перший рік, перші кроки, але вже діти мають значні успіхи. Крім них виступала українська танцювальна група дорослих „Лиман" із Балтимору, яка починалася чудово, з великою професійною майстерністю — у всіх українських народних танцях, особливо в „Гопаці" (рухливо, з новими варіянтами). Всіх гостей і виконавців привітали: директор „Бойс Клюбу" П. Гатчінсон та „Міс інтернаціонального фестивалю" Л. Галунко, одягнена в національне українське убрання.

Українська громада Ричмонду бере участь у фестивалі вже постійно від 1973 року. Українці внесли у Фестиваль високоякісні зразки розвагового мистецтва, українських народних танців і пісень.

З признанням та подякою відмічаємо спонзорів „Бойс Клюбу" з Ричмонду за їхній вклад праці з різними національностями та групами, що є доказом, що люди різних етнічних світів і культур можуть між собою співпрацювати з повним успіхом і взаємною повагою. Український Народний Союз — 34-й Відділ бере активну участь в організації фестивалю, в поєднанні з українською католицькою церквою св. Івана Хрестителя (о. Т. Лончина).

На протязі чотирьох днів на фестивалі окремим відділом (Г. Приймак) експонувалася виставка на стендах світлин українських церков Західньої і Наддніпрянської України, ЗСА, Канади, Австрії та інших країн. Демонстровано тут традиції Української Церкви, Служба Божа, процесія, візитація до парафіян місцевої церкви св. Івана Хрестителя в Ричмонді в 1985 році митрополита Стефана Сулика. Чудово тематично та професійно була оформлена філятелістична виставка поштових марок, пам'ятні аркушики (марки) випущені в Чикаґо церквою св. Миколая. Займався оформленням та організацією випуску аркушиків до 1000-ліття Хрищення Руси-України проф. Роман Завадович і д-р Роман Смик. За підставу послужили репродукції мистця Михайла Дмитренка з церковних хоругов у Соборі св. Володимира і Ольги в Чикаґо, а композицію київської монети св. Володимира Великого виконав Роман Завадович. Фрагмент хрещення взятий із великої картини св. п. Петра Андрусева за дозволом Митрополита Стефана Сулика.

В цьому році вперше була показана на цьому фестивалі виставка-збірка філятелістичного матеріялу — поштових марок, ковертів і поштових листівок пам'ятних аркушиків ЗСА, Канади, Англії та інших держав, до ювілею 1000-ліття Хрищення Руси-України. Спеціяльною печаткою Ювілейного комітету Вашінґтон, Д. К., — Ричмонд Вірджінія, проводилось погашення ковертів та випродаж ювілейних ковертів 1000-ліття Хрищення Руси-України, і так само ковертів до 265-ліття народження українського видатного філософа Григорія Сковороди. Організовано теж виставку до згаданого ювілею Гр. Сковороди на стендах виставочних та в альбомах, за браком місця. В цьому році 25-го жовтня, у Вашінґтоні, столиці ЗСА, українці будуть відмічати цей Ювілей. За чотири дні на фестивалі відвідало виставку понад 12 тисяч осіб. Це ще раз доводить, що українська нація і культура живе і буде жити, а українці на поселеннях можуть позитивно впливати на інші національні групи в ЗСА, і викликати серед них щире зацікавлення Україною.

В неділю, 13-го вересня, — останній день 17-го Фестивалю — виступали із Вашінґтону жіночий 9-членний український ансамбль, під назвою „Намисто", який високомистецько виконав кілька українських пісень, що довго будуть витати по Ричмонді й по всій Вірджінії.

З чудовим настроєм залишали залю всі присутні, хто хоч раз побував на цьому незабутньому фестивалі, немов кажучи одні до одних: „До скорої наступної зустрічі на 18-му фестивалі в Ричмонді в 1988 році, у Ювілейний Рік 1000-ліття Хрищення Руси-України!".

Інж. Л. Блонарович

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили

VII — 87

1,000.00 дол. — Іван і Анна Квік — з нагоди 36-ліття подружого життя, відходу на емеритуру та день уродин пана Івана Квіка і тети Олени Микулин (500.00 дол. на Патріярший Фонд і 500.00 дол. на святкування Хрищення України);
1,000.00 дол. — Люба Палашевська (500.00 дол. на святкування Хрищення України, 500.00 дол. на розбудову УКУ в Римі);
200.00 дол. — Емілія Михайлевська (у пам'ять мужа бл. п. Миколи у 10-ту річницю смерти);
150.00 дол. — д-р Теодор і Мира Залуцькі (у пам'ять бл. п. д-ра Володимира Остапа);
по 100.00 дол. — д-р Роман і Лідія Смик (родинна пожертва за 3-ій квартал 87), д-р Роман і Наталія Кравчук (у пам'ять бл. п. Юліяни Ратич), Степан Поперечний (у пам'ять бл. п. інж. Юліяна Охримовича);
50.00 дол. — Орест Наливайко в 10-ту річницю смерти (у пам'ять бл. п. батька Андрія Наливайко);
25.00 дол. — Омелян і Юлія Урбанські;
15.00 дол. — Михайло Елиїв;
по 10.00 дол. — Михайло й Ірена Мороз (у пам'ять бл. п. Анни Тихої), Томас Квятковський, мґр Юліян Бачинський

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили
100.00 дол. — Іван і Анна Квік;
20.00 дол. — Марія Марусяк;
10.00 дол. — Микола Маслій.

100.00 дол. — Окружне Товариство „Угнівщина" — замість квітів на могилу бл. п. д-ра Володимира Петришина — переслав Володимир Білик, реф. Патр. Фонду в Джерзі Сіти, Н. Дж.

Укр. Патр. Товариство — Відділ Баффало, Н. Й. — переслала Оксана Бережницька, зложили:
25.00 дол. — Богдан і Христина Бейгер;
20.00 дол. — Таня Криницька (у пам'ять бл. п. Романа Цьолка).

Збірка замість квітів на могилу бл. п. Атанаса Михайла Мілянича — переслала Евстахія Мілянич, Ню Йорк — (на розбудову надбань Патріярха Йосифа в Римі), зложили:
по 50.00 дол. — Родина Міляничів, Галина Крохмалюк, Дарія Витанович;
30.00 дол. — Ефрозина і Дарія Покінські;
по 25.00 дол. — д-р Марія Клячко, мґр Ева Піддубчишин;
по 20.00 дол. — Степан і Надія Ґробельські, Стефанія Лешко;
10.00 дол. — Ірена Грушкевич.

Збірка у пам'ять бл. п. проф. Олександра Татомира в Трентоні — переслала Дарія Кузик, зложили
по 50.00 дол. — Бронислава Мельник (Бектон, Онт., Канада), Роман Мельник (Іслінґтон, Онт., Канада);
по 25.00 дол. — Дарія Кузик, Катря Ковшевич, д-р Теодозій і Віра Сендзік, інж. Роман і Наталка Кузик, інж. Ігор і Дарія Сеник, д-р Володимир і Уляна Коропэй, Мирослава Глушок, Іван і Софія Дзіндзюра, інж. Юліян і Олена Головчак;
по 20.00 дол. — Іван і Софія Головка, Теодор і Марія Флюнт, Микола Кавка, Богдан Корчмарик, Йосиф і Катерина Куць, Ольга Дубик, інж. Орест і Леся Сеник, Володимир і Катя Була, Ярослав Корчмарик;
по 10.00 дол. — Стефан і Олена Швец, Петро й Ірина Плис, Люба Мриглоцька, Емілія Панасюк, Родина Мрочко, Дмитро і Юстина Надраґа, д-р Зенон Городиський, О. Коморовський, Галина Костюк.

Збірка у пам'ять бл. п. д-ра Володимира Петришина в Трентоні, Н. Дж. — зібрала Оксана Микитин, переслала Дарія Кузик, зложили:
250.00 дол. — Марія Петришин (дружина);
по 50.00 дол. — інж. Орест і Леся Сеник, інж. Ігор і Дарія Сеник;
30.00 дол. — Орест Побігушка;
по 25.00 дол. — д-р Теодозій і Віра Сендзік, інж. Роман і Наталія Кузик, д-р Володимир і Уляна Коропей, Дарія Кузик, Ірина Скрипчук, Ярослав і Марія Скрипчук;
по 20.00 дол. — Марія Савула, Родина Кіржецьких, Ольга Дубик;
по 10.00 дол. — Михайло і Марія Глушок, Родина Мрочко, інж. Андрій і Ірена Турчин, Люба Мриглоцька, Михайло й Анастазія Бойцун, інж. Іван і Надія Гафткович, Іван і Софія Головка, Галина Сиротюк.

Листа ч. 1813 — Збірка — Коляда в Ню Бранзвіку, Н. Дж. — зібрала Тамара Панкевич, переслав ред. Василь Пасічняк, зложили:
100.00 дол. — Сестрицтво — Покрова Пречистої Діви Марії в Ню Бранзвіку;
по 25.00 дол. — Порфірій і Тамара Панкевич, Василь і Маргарета Кець;
по 10.00 дол. — Іван і Ольга Ящишин, Демян і Ліда Ґеча, Стефанія Старожитник, Петро й Олена Папроцькі, Дмитро Демедюк, о. П. Лабінський, Володимир і Христина Зарицькі, Іван Головінський, Б. Ракочий, Л. і В. Старух, М. М. Слободян;
5.00 дол. — Осип і Надя Рінник

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмиш(ановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податків IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association -- Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa 19117

Президія Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

у жалобі сповіщає про смерть

письменника і літературознавця

бл. п.

ПЕТРА ІВАНОВИЧА ШАТУНА-ГОЛУБЕНКА

довголітнього члена Об'єднання.

ПОХОРОНЕНО Покійного на цвинтарі-заповіднику в Бавнд Бруку, Н. Дж. в суботу, 10-го жовтня 1987 р.

Родині Покійного складаємо наші щиросердечні співчуття.

Президія ОУП „Слово"

Ділимося сумною вісткою, що дня 18-го жовтня 1987 р. відійшов у Вічність наш Дорогий ЧОЛОВІК І БРАТ

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР ІЛЛЮК

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 20-го жовтня 1987 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Leo Kearns, 61-40 Woodhaven Blvd., Rego Park, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у середу, 21-го жовтня, о год. 10-ій ранку в українській православній церкві Св. Тройці при Брум вул. в Ню Йорку, Н. Й., а звідтам на український православний цвинтар Св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — ЗІНОВІЯ
брат — СЕРГІЙ з родиною
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 28-го вересня 1987 р. в Катовицях, Польща, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО І ДІДО

бл. п. інж.

ЕВГЕН КУЗІВ

проживши 82 роки.

Горем прибиті:
дружина — ІРЕНА
син — інж. ЕВГЕН з дружиною МАРІЄЮ
сестри —
ВОЛОДИМИРА НІЖАНКОВСЬКА
ОЛЕНА ТЕСЛЮК
братові — МАРІЯ І ІРЕНА КУЗІВ
сестрінка — МАРТА ЯЦІВ з мужем і дітьми
братанка — ІРЕНА МІРРО з мужем і сином
братанки —
інж. ЮРІЙ КУЗІВ з дружиною і дітьми
інж. ПЕТРО КУЗІВ з дружиною і донькою
внуки — ЛЮІЗА І ЯРОСЛАВ КУЗІВ

„Лемковина"...

(Закінчення зі стор 1)

сильванія. Так, ваші праділи, лемки, збудували першу українську греко-католицьку церкву на американській землі, де першим священиком був о. Іван Волянський. А 93 роки тому ваші праділи — лемки поклали гранітові підвалини під Богом благословенну першу братську запомогову установу — Український Народний Союз, цей Союз, який був спонзором „Журавлів" із Польщі у його турне по ЗСА і тепер є спонзором вас, вашої „Лемковини". А першим головним предсідником УНСоюзу був ваш земляк із села Лабова біля Нового Санча, Теодозій Галлаш, а відтак довголітнім предсідником Союзу був славний лемко Дмитро Капітула із Горлиць".

Генеза...

(Закінчення зі стор. 2)

також на підготову наукової конференції. Цікаво згадати, що УСІ також плянував два періоди видання „Бюлетень УСІ" і „Український соціолог" — але ці проєкти не були зреалізовані.

Віримо, що наш причинок до ранньої історії УСІ допоможе майбутньому дослідникові українського наукового життя в Америці, повніше насвітлити генезу інституту. Хоча українських професійних соціологів є відносно мало, проте треба вітати відновлення і пожвавлення діяльности УСІ і побажати нашим соціологам і членам Інституту якнайбільше успіхів.

Тут бажаю підкреслити, що документація українського наукового життя на Заході є доволі занедбана. Досі не маємо обширних досліджень — історичних нарисів НТШ, УВАН, УІТ, УВУ й інших наукових і високошкільних установ. Тому треба привітати ініціятиву Наукової Ради при СКВУ відносно підготови і видання збірника присвяченого історії і теперішньому станові українських наукових установ у діяспорі. Віримо, що в цьому збірнику буде один нарис присвячений Українському Соціологічному Інститутові.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Момот „Стінг" 1:0

У четвертій рунді розгривок за чемпіонат І-ої футбольної дивізії Ґарден Стейт Ліги, що пройшли в неділю, 11-го жовтня ц.р., „Ч. Січ" здобула важливу перемогу на виїзді в м. Лінкрофт з місцевим клюбом „Стінг" вислідом 1:0. Футбольний клюб „Стінг" — це новик І-ої дивізії, в складі якого в більшості займаються футболісти-випускники американських колеґів. При цьому треба звернути увагу на їх успішний деб'ют в цій сильній дивізії, в якому „Стінг" зуміли вже перемогти польський клюб з Перт Амбой 2:1, ремісували 1:1 з „Роверс" і зазнали мінімальної поразки 0:1 з минулорічним чемпіоном Керні Скатс.

І в звітовій зустрічі, що приходила під рясним дощем, суперники показали себе серйозними конкурентами, з якими „Січовики" доклали багато зусиль для тієї перемоги. На початку, коли ще обидві дружини себе „розпізнавали", гра проходила в нормальному темпі, в якій напад „Ч. Січі" створив добру нагоду, що її в 15-ій хвилині ефектовно закінчив ґолем „король стрільців" нашої дружини і І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліги Андрій Бакун. Після цього голя змагання проходили в швидкому темпі, в яких, треба відмітити, господарі хоч і пропустили ґоля — не запанікували, а спокійно й методично контратакували, завдаючи багато праці оборонцям гостей. Одну критичну ситуацію очайдушно ліквідував воротар Маріян Хамуляк. Не зважаючи на зусилля обидвох дружин, цей мінімальний вислід не змінився до закінчення змагань. Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Ромійо, Павлюс, Куцина, Зулійо, Брієнза, А. Бакун, Каміка, Чижович, Фоші, д-р В. Бакун, Дворський, Торій. Провідник Вол. Бакун.

УСВТ „Ч. Січ" II — Картерет СК 3:4

У четвертій рунді першенських змагань II-ої дивізії Ґарден Стейт Ліги, II-га дружина зазнала поразки з клюбом Картерету вислідом 3:4. Голі для „Ч. Січі" здобули: Мурся (2) і Лоза. Крім них в складі виступали: Т. Науменко, Гадулик, В. Науменко, М. Хамуляк, Ю. Ґбур, Я. Твардовський, Алміда, Б. Ґбур, Пуґлісі. Провідник Віктор Науменко.

Нові перемоги тенісистки „Ч. Січі"

Серію нових перемог добилася Роксана Матківська, двократна чемпіонка УСЦАК жіночої групи, що саме бере участь в середньошкільному чемпіонаті Ню Джерзі. Виступаючи в дружині своєї школи в Мілборн, ця чолова тенісистка „Ч. Січі" в грах за першенство округи Ессекс перемогла Ерику Вебер (Вест Ессекс) 6:3, 6:0 і у фіналі — Джен Урбан (Нюарк Академі) 6:1, 6:4. В турнірі за чемпіонат середніх шкіл Ню Джерзі Роксана елімінувала Марсі Дам'яно (Колдвел) 6:1, 6:2 і у другій рунді Джіл Рот (Іст Брансвік) 6:0, 6:3. Стейтовий чемпіонат продовжується.

(от)

УСО „Тризуб" — Фінікс СК 0:2

У другій рунді ігор за першенство „Мейджор дивізії" Пенсильвенійської Футбольної Ліги, що пройшла 27-го вересня ц.р., перша дружина УСО „Тризуб" зазнала другої з черги поразки, цим разом з німецьким клюбом „Фінікс" вислідом 0:2. Ці змагання проходили в досить швидкому темпі, в яких наші футболісти були рівнорядними партнерами німців у першій половині, коли мали можливість здобути голі, але виявився брак хоч би одного стрільця в нашому нападі. В 30-ій хвилині гості здобули ведення 1:0 з далекого стрілу, м'яч з якого пролетів над головою нашого воротаря.

Після перерви німці мали легку перевагу, завдяки якій здобули свого другого голя не зважаючи на поразку, наша дружина при дальших наполегливих тренінґах і евентуальному підсиленні нападу та позиції воротаря зможе знову відіграти першорядну ролю в своїй дивізії. Склад дружини в цих змаганнях: Прончік, Козак (капітан), Дорошенко, Гарматій, Станько, Лущяк, Ковальчук, Санторо, Лоза, Райфт, Курилець, Сантенджело, Макей. Провідник Ю. Літинський.

Резерва „Тризуба" зазнала поразки з резервою „Фінікс" таким же вислідом 0:2.

(-)

УСК Ню Йорк — „Гоя" СК 2:4

У своїх чергових змаганнях за першенство II-ої дивізії Космополітальної Ліги Ню Йорку-Ню Джерзі, які відбулися в неділю, 11-го жовтня ц.р., перша дружина УСК-у програла вислідом 2:4. У звітовій зустрічі наші футболісти заграли нижче своїх можливостей. І цим разом провідникові дружини довелося робити „переставки" змагунів на позиції, на які не з'явилися з різних причин ключеві футболісти.

Очевидно це і спричинило значне ослаблення дружини і відбулося на рівні гри. Суперники, що не відзначалися нічим особливим, все таки вповні використали наші труднощі, здобувши усі чотири голі з випадкових ситуацій, що заіснували внаслідок помилок наших оборонців. Обидва голі для УСК-у здобув Турко.

Склад дружини в цій грі: Клебер, Ірис, Рікардо, Мавро, Рубінс, Турко, Росі, Коваленко, Міранда, Карльос, Делга, Нетто. Провідник Степан Коваленко.

Резерва УСК-у перемогла резерву „Гоя" вислідом 3:1.

С. К.

Ґлазґов „Ренджерс" — Київ „Динамо" 2:0

У відплатних змаганнях за чашу Европи, що відбулися 30-го вересня ц.р. в Ґлазґові, Шотляндія, перемогли шотляндські футболісти вислідом 2:0 і таким чином елімінували від дальшої участі за цю чашу київських футболістів. Згідно з повідомленням пресових кореспондентів, у цій зустрічі вирішила долю змагань помилка воротаря Києва, який, заволодівши м'ячем, кинув його на грище, але попав у плечі свого оборонця, після чого його перейняв футболіст господарів і автоматично післав в сітку воріт Києва. В 50-ій хвилині шотляндці здобули свого другого голя, яким і вирішили долю цих змагань та дальшої участі в іграх за чашу Европи.

Збірна України

В 117-му числі київської „Спортивної Газети" на підставі виступів українських клюбів у вищій лізі СССР в серпні-вересні, була подана „Збірна", що її можна назвати „Збірною України", адже до неї вибрані найкращі футболісти України. Городов — воротар („Металіст", Харків), Башкирів („Дніпро", Дніпропетровськ), Гошкодеря, („Шахтар", Донецьк), Вишневський і Чередник (обидва „Дніпро") оборонці, Яремчук („Динамо", Київ), Ященко („Шахтар"), Литовченко („Дніпро"), Михайличенко („Динамо") помічники, Малишенко („Металіст") і Таран („Дніпро") — напасники.

В цьому складі ця „Збірна" могла б репрезентувати Україну на міжнародній арені, одначе до цього не допускають російські окупанти. В іграх за чемпіонати Европи і світу беруть участь збірні навіть таких країн, як Шотляндія, Валія, Північна Ірляндія, які фактично не є самостійними державами і все таки їм не забороняє футбольна федерація Англії, країни, що домінує над ними, бути учасниками згаданих чемпіонатів. Цим і відрізняється „імперіялізм" цивілізованої Англії від імперіялізму жорстокої й дикої Росії.

(от)

Згадаймо заслужену акторку

Людмила Сердюк у ролі Бочкарової в п'єсі О. Корнійчука „Платон Кречет".

Три роки тому покинула нас — діячів театрального мистецтва й цілу нашу спільноту — одна з останніх найстарших жрекинь української Мельпомени сл. п. Людмила Сердюк.

Сл. п. Володимир Блавацький у своїх спогадах тепло згадує покійну не лише в розумінні виконування обов'язків, зв'язаних з акторською професією, але й підкреслює, що вона в сценічній праці виявляла чимало своєї інвенції, чим засвідчувала творчу працю над ролею. У житті вміла примінитись до всіх ситуацій. Не нарікала на неприґожі обставини, які, як звичайно, зчаста траплялися в наших мандрах.

Та не від речі подати дещо з перебігу її життя. Молодою повдовівши, залишила садибу на Рівенщині і під опікою батьків синочка (сьогодні він уже досвідчений лікар у ЗСА), заангажована до театру „Прометей", вступила до нього в 1924 році, здійснюючи свою ще дівочу мрію. У 1925 році вона вже член Об'єднання Діячів Театрального Мистецтва.

Згодом перейшла до театру „Емігрант", а пізніше заангажував її до свого театру О. Залевський, потім Н. Бойкова.

У 1928 році виходить заміж за актора Василя Сердюка, колишнього старшину армії УНР, переходячи разом з ним до театру І. Городничого, в якому режисером і талановитим актором був Микола Комаровський. Завдяки йому вона навіть підносить свій акторський рівень. Крім характерних ролей і т. зв. „старух", могла вже грати і ролі героїнь.

У своєму житті сл. п. Людмила Сердюк виконала багато ролей різного жанру. Всіх годі тут перелічити, та все ж згадаю декілька: „Обітована земля" О. Олеся (сусідка-, „Побожна" В. Стефаника (Побожна), „Марія", В. Стефаника (Марія), „Украдене щастя" І. Франка (Настя), „На руїнах" Лесі Українки (Тріца), „Камінний господар" Лесі Українки" (Ґрандеса), „Циганка Аза" за Крашевським (Галя), „Мина Мазайло" М. Куліша (Рина), „Платон Кречет" О. Корнійчука (Бочкарова), фільм Київської кіностудії — „Вітер зі Сходу" В. Василевської (Мати) та інші.

Деякі її ролі були справжніми креаціями. Однією з них була Побожна, на яку, скільки разів ішла в „Заграві", а пізніше в театрі ім. І. Котляревського, я не опускав нагоди, щоб цією ролею не налюбуватись.

Сл. п. Людмила Сердюк, вживши театрального вислову, була на ролях, як у театрі ім. Лесі Українки, так і згодом у відділі драми оперного театру у Львові.

Опинившись у Німеччині, була акторкою ансамблю українських акторів під мистецьким керівництвом Володимира Блавацького в Реґенсбурзі.

У ЗСА, живучи в Трентоні, включалася у склад акторів філядельфійського „Театру в п'ятницю". В Трентоні працювала з молоддю, навчаючи її правильного виголошування живого слова і сценічної техніки.

Важливим етапом у її житті була теж громадська праця, головним чином у ЗСА.

З приїздом до Трентону 1951 року вона з повною посвятою працювала в рядах 2-го Відділу СУА ім. княгині Ольги. Кілька каденцій була головою, одначе роками була культурно-освітньою референткою. Поруч різних імпрез як концерти, академії, театральні вистави з її участю, організовувала допоміжні акції для сестер і братів по крові на рідних землях, особливо політв'язням, що каралися по тюрмах і на засланні.

Належала до Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — (СФУЖО). Їздила на конвенції. Була членом Товариства Приятелів Українського Музею в Ню Йорку та Музею при церкві-пам'ятнику в Бавнд Бруку. При цій нагоді слід сказати, що покійна не тільки була релігійною особою, але й активною у церковному житті. Була жертвенною, а там, де була необхідність негайної помочі, була однією з перших, наприклад, одержала подяку від Управи товариства сліпців за допомогу і її материнське серце.

Якою популярністю втішалася сл. п. Людмила вистане згадати, що в день її 80-річчя поза акторською братією одержала незлічиму кількість листів і телеграм з побажаннями від видатних осіб і побажань, писаних віршем.

У 1976 році управа 2-го Відділу СУА ім. княгині Ольги нагородила Л. Сердюк грамотою „за її довголітню, віддану працю для українського жіночого руху", водночас і званням почесної членки цього ж Відділу СУА.

Та все ж її найбільші заслуги на полі нашого театрального мистецтва. Згадуючи покійну, нам ввижається вона наче жива у цілій плеяді постатей, що їх вона створила на українській сцені. Не помилився колега Микола Кавка, коли, поздоровляючи сл. п. Людмилу з її вісімдесятиріччям, сказав: „Ви у творчій праці створили шедеври, які навіки залишаться у пам'яті". Тож вона повністю заслуговує, щоб утривалити її пам'ять для історії українського театру, а тим самим для історії нашої культури.

Я. Климовський